

STANOWISKO

Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu

Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”, zrzeszająca blisko 100 tys. pracowników struktura związkowa w województwie śląskim z rosnącym niepokojem przyjmuje kolejne informacje dotyczące szczegółów tzw. Europejskiego Zielonego Ładu, czyli zaprezentowanej przez Komisję Europejską strategii osiągnięcia przez Unię Europejską neutralności klimatycznej do 2050 roku. W ocenie Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” przeprowadzenie transformacji gospodarczej w kształcie i tempie proponowanym przez KE spowoduje skrajnie szkodliwe skutki dla polskiej gospodarki oraz przyczyni się do trwałego obniżenia poziomu życia obywateli naszego kraju. W województwie śląskim z uwagi na jego wysokie uprzemysłowienie nastąpi największa koncentracja negatywnych zjawisk.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że forsowanej przez KE transformacji gospodarczej nie towarzyszy adekwatne wsparcie finansowe dla biedniejszych krajów wspólnoty. Jedyne realne, choć wciąż niepewne środki, które mają zostać przeznaczone na ten cel z budżetu UE, to 7,5 mld euro do podziału na wszystkie kraje członkowskie i rozłożone na 7 lat. Zgodnie z zapowiedziami przedstawicieli Komisji nasz kraj może liczyć na ok. 2 mld euro z tej puli.

Aby ukazać skalę niedostosowania oferowanych środków do nakładów, które polska gospodarka i społeczeństwo musiałyby ponieść w związku z realizacją Europejskiego Zielonego Ładu, warto przytoczyć wyniki ubiegłorocznej ekspertyzy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dotyczącej społeczno-gospodarczych skutków ewentualnej likwidacji miejsc pracy w Polskiej Grupie Górniczej. Według tych wyliczeń koszt zastąpienia miejsc pracy w PGG oraz w sektorze okołogórnicy równoważnymi miejscami pracy w innych sektorach gospodarki wyniósłby od 45 mld do 57 mld euro. Należy podkreślić, że mowa tutaj wyłącznie o jednej spółce górniczej wraz z firmami kooperującymi.

Według szacunków polskiego Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej koszt transformacji energetycznej zmierzającej do neutralności klimatycznej to w skali całej Polski 240 mld euro do roku 2030 oraz prawie 500 mld euro do roku 2050. Należy z całą mocą podkreślić, że w zestawieniu z powyższymi kwotami, wsparcie oferowane przez KE ma charakter wyłącznie symboliczny. Jednocześnie nie dostrzegamy realnej możliwości ani powodu, dla którego polskie społeczeństwo i przedsiębiorstwa miałyby samodzielnie ponosić tak ogromne koszty i wyrzeczenia dla realizacji projektu Europejskiego Zielonego Ładu.

Przedstawiciele Komisji Europejskiej określają Europejski Zielony Ład wydarzeniem na skalę rewolucji przemysłowej. To porównanie jest z gruntu fałszywe. Siłą napędową każdego przełomu gospodarczego w historii ludzkości był rozwój technologiczny, który pozwalał bardziej efektywnie wykorzystywać pracę ludzką i dostępne zasoby, aby móc szybciej i w większych ilościach wytwarzać rozmaite produkty i usługi. Na tej zasadzie silnik parowy zastąpił pracę ludzkich mięśni, a następnie on sam został

wyparty przez silnik spalinowy. W historii o zastąpieniu jednej technologii przez drugą zawsze decydowały kryteria zysku i efektywności, nigdy zaś administracyjne zakazy i nakazy. Niestety strategia Europejskiego Zielonego Ładu jest tworem w stu procentach politycznym i ideologicznym. Wedle tej strategii zmiany gospodarcze mają zostać wymuszone podatkami, opłatami i zakazami z jednej strony oraz dotacjami i przywilejami z drugiej. Takie działania w niczym nie przypominają rewolucji przemysłowej. Znacznie bliżej im do gospodarki centralnie planowanej, która była następstwem Rewolucji Październikowej. W odróżnieniu od krajów Europy Zachodniej, my w Polsce doskonale wiemy, że ten model gospodarczy zamiast rozwoju, przynosi stagnację, a zamiast dobrobytu, biedę i brak perspektyw.

Jakakolwiek transformacja gospodarcza w kierunku niskoemisyjnym może zakończyć się powodzeniem wyłącznie przy zaangażowaniu wszystkich dostępnych technologii i nośników energii. Tymczasem strategia Europejskiego Zielonego Ładu wyklucza możliwość pozyskiwania finansowania na rozwój nowoczesnych technologii wykorzystujących paliwa kopalne. Doświadczenia płynące chociażby z dynamicznego rozwoju niskoemisyjnej energetyki węglowej w Japonii jednoznacznie wskazują, że takie dyskryminacyjne podejście jest całkowicie błędne. Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że jakkolwiek postęp i wzrost gospodarczy jest możliwy wyłącznie dzięki nieskrępowanemu rozwojowi technologicznemu oraz dostępowi do taniej i stabilnej energii. Stawianie w tym zakresie administracyjnych barier jest działaniem przeciwnie skutecznym, któremu należy z całą stanowczością przeciwdziałać. Dodatkowym oburzeniem napawa nas fakt, że kraje zachodnie Unii Europejskiej, które zbudowały swoją siłę gospodarczą na nieskrępowanym wykorzystywaniu paliw kopalnych, dzisiaj próbują pozbawić szans rozwojowych biedniejsze państwa, takie jak Polska.

Poważnym mankamentem Europejskiego Zielonego Ładu w obecnym kształcie, który skazuje to przedsięwzięcie na porażkę, jest jego lokalny charakter. Przyjmowanie przez Unię Europejską kolejnych ambitnych celów w zakresie polityki klimatycznej bez adekwatnych wysiłków ze strony pozostałych państw na świecie nie tylko nie przyczyni się do globalnego spadku emisji CO₂, ale spowoduje utratę konkurencyjności unijnej gospodarki. Nakładanie nowych, niezwykle kosztownych obciążeń na unijny przemysł z pewnością nie doprowadzi do jego rozkwitu. Przeciwnie, tego typu działania mogą spowodować wyłącznie ograniczenie europejskiego potencjału produkcyjnego, utratę setek tysięcy miejsc pracy i ucieczkę emisji poza granice Wspólnoty Europejskiej do krajów, w których nie obowiązują restrykcyjne przepisy dotyczące emisji gazów cieplarnianych.

Komisja Europejska, choć wydaje się dostrzegać to zagrożenie, nie wskazała dotychczas żadnych propozycji działań pozwalających je zminimalizować. Węglowy podatek graniczny, który miałby stanowić element ochrony rodzimego przemysłu Unii Europejskiej pozostaje jak dotąd jedynie hasłem niewypełnionym realną treścią. Należy mieć świadomość, że wprowadzenie jakichkolwiek instrumentów fiskalnych w celu opodatkowania śladu węglowego produktów i usług importowanych na teren Unii Europejskiej może okazać się niemożliwe z uwagi na reguły Światowej Organizacji Handlu i tym samym niemożliwe do wprowadzenia.

W związku z powyższym Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” wzywa Komisję Europejską do gruntownego przewartościowania strategii Europejskiego Zielonego Ładu przy uwzględnieniu wskazanych powyżej postulatów i zastrzeżeń. Apelujemy również o niepodejmowanie jakichkolwiek wiążących decyzji w tym zakresie do czasu, gdy znane będą ustalenia konferencji COP26 w Glasgow. Dopiero wówczas okaże się, czy pozostałe państwa świata w dziedzinie redukcji gazów cieplarnianych zamierzają przyjąć zobowiązania adekwatne do tych, które Komisja Europejska zamierza realizować w ramach strategii Europejskiego Zielonego Ładu.

Jeśli COP26 – co w naszej ocenie bardzo prawdopodobne – zakończy się fiaskiem lub przyjęciem kolejnych ogólnikowych i niewiążących deklaracji, dalsze forsowanie przez KE neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku trudno będzie ocenić inaczej niż gospodarczy sabotaż. Górny Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie doświadczyło wyjątkowo bolesnej transformacji gospodarczej w latach 90 ubiegłego wieku.

Ponad połowa miejscowości w naszym regionie do dzisiaj nie otrząsnęła się ze skutków tej transformacji. Masowa likwidacja przemysłu i zakładów pracy, którą wciąż mamy w żywej pamięci wepchnęła dziesiątki tysięcy ludzi w ubóstwo, a kolejne zmusiła do emigracji zarobkowej. Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” zrobi wszystko, podejmie każdą dostępną formę protestu, aby nie dopuścić do tego, żeby w imię realizacji ideologicznych utopijnych pomysłów urzędników z Brukseli, ten dramat powtórzył się w naszym regionie i stał się udziałem kolejnego pokolenia jego mieszkańców.

Dominik Kolorz

przewodniczący
Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego
NSZZ „Solidarność”